

Examenbespreking 2017

VMBO TL

'Pittig maar wel te doen'

Op 16 mei 2017 was het zover: het laatste examen vmbo TL geschiedenis oude stijl. Vanaf volgend examenjaar zal er in nieuwe stijl worden geëxamineerd, waarbij er voornamelijk accentverschillen ten opzichte van de syllabi van afgelopen jaren zullen zitten.¹ In het examen van dit jaar komen er al wat nuances uit de nieuwe stijl naar voren, waardoor de docent alvast kan wennen aan de vraagstelling en toetsopbouw. Het examen van 2017 kan het beste worden omschreven met 'pittig maar wel te doen'. Hier en daar zaten er wat hersenkrakers en detailvragen in, waardoor het examen ogenschijnlijk wat moeilijker leek dan dat het achteraf bleek te zijn. Meer dan bij vwo en havo schieten de vragen in niveau heen en weer, makkelijke en moeilijke vragen wisselen elkaar af. De makkelijke vragen kunnen beantwoord worden door slechts goed te lezen en de moeilijkere vragen laten zich goed beantwoorden door veel historisch inzicht of door detailkennis. Want hoe heet het recht van een Kamerlid om een minister ter verantwoording te roepen ook

alweer? Of wie was degene die de zelfstandige staat Israël in 1948 uitriep? Het is specifieke kennis die gestampt moest worden. Bij navraag bij mijn leerlingen bleek vooral de politieke spotprent over de Zesdaagse Oorlog een pittig vraagstuk te zijn. Het interpreteren van spotprenten blijft sowieso een van de moeilijkere vaardigheden, maar de examenmakers hadden dit keer wel een heel lastige uitgezocht. De vraag kon alleen goed

beantwoord worden door de historische context van de Zesdaagse Oorlog goed te kennen in combinatie met de vaardigheid de spotprent goed 'te lezen'. Heel leuk was vraag 18, een vraag over beeldvorming en standplaatsgebondenheid met als onderwerp de Oktoberrevolutie. In de bron is te lezen hoe een Russische film uit 1920 de bestorming van het Winterpaleis (oktober 1917) verbeeldde en hoe dit beeld in de jaren van de Sovjet-Unie als historische werkelijkheid werd beschouwd. Deze vraag spreekt meerdere historische vaardigheden aan: standplaatsgebondenheid, beeldvorming, inlevingsvermogen en oriëntatiekennis van de revolutie en het communisme. Goede aanknopingspunten om de examenkandidaat van volgend schooljaar voor te bereiden met film, tekst en examenopdracht op het examen nieuwe stijl.

Daan van Leeuwen doceert op het VAVO van het ID College in Zoetermeer.

Boven: Politieke spotprent over de Zesdaagse Oorlog
Onder: David Ben-Gurion riep op 14 mei 1948 in Tel Aviv de zelfstandige staat Israël uit. Foto: Rudi Weissenstein, Israëlisch ministerie van Buitenlandse Zaken.

I Zie voor een overzichtartikel over het nieuwe examen: H. Kurstjens en G. Rozing, 'Continuïteit en verandering. Het vmbo-examen geschiedenis vanaf 2018', *Kleio* 2 (2017).

